

UVOD

Črna šola! Pred davnimi, davnimi časi so hodili prebrisanci k čarovnikom v tako zvano črno šolo, da so se naučili čarodjstva. Ljudje so jih imenovali črnošolce. S svojimi čarovnijami so prebredli ves svet in plašili nevešče ljudi na prav posebne načine. Dandanes nihče več ne verjame v čarovnike in čarovnije, pač pa se je ohranil način nastopanja čarovnikov. Vsi oni, ki znajo s posebno spretnostjo prikazovati ljudem privide, da se zde njih početja nemogoča in nadnaravna, se danes imenujejo iluzionisti.

Iluzionisti zabavajo v svojih potujočih gledališčih male in velike s svojo spretnostjo, ki daje videz čarovnije. Njihovi prikazi pa niso baš tako enostavna stvar. Premnogo je treba zanje vaje, pa tudi dobrega jezička in sila spretnih gibov. Obstojajo celo posebne šole in akademije, kjer se nauče iluzionisti tako zvane magične umetnosti, ali kakor pravijo ljudje — čarovnij.

Da ne bo treba hoditi daleč v inozemstvo v tako šolo, bomo letos v »Zvončku« poučevali mlade prebrisančke, da bodo sposobni zabavati svoje z naučenimi prikazi.

Ob večerih velikih praznikov, o božiču, na novega leta dan, v tople zakurjenih sobah, pa tudi o počitnicah pred vrtno lopo, si bodo postavili oder in nastopali kot pravi, pravcati svetovni iluzionisti. Čemu neki? Ker pač dobrega in spretnega mojstra magične umetnosti vsakdo rad gleda, najsi bo mlad ali star.

Z malimi ali skoro nobenimi stroški si bo lahko ustvaril mladi črnošolec ves pribor, ki je potreben za prikaze, in če bo le malo naštedil denarja, celó lastni oder, recimo kar naravnost lastno gledališče. Dà, gledališče magične umetnosti. Oder iluzionista!

Pa pričnimo z navodili in s poukom temeljnih nauk.

Pogoj za nastop pred gledalci je temeljito znanje vseh prikazov. Ne nastopi naj mladi »mojster« z novim prikazom, ako ni prej mnogokrat na skrivaj poskušal in se pridno vadil v spretnosti. Na pol naučen prikaz pokvari vse in namesto čudovit, bo naš »mojster« in učenec črne šole — smšen.

Eleganten in dostojen, malo prezirljiv, a vendar gostobeseden naj bo tvoj nastop in vse se ti bo čudilo.

Postavi se vedno tako, da nimaš nikogar ob strani ali celo za seboj. Gledalce moraš imeti vse vedno pred seboj in nikoli jim ne smeš pokazati hrbta. Glej jim ves čas svojega izvajanja v lice, a to smelo ali vendar prijazno.

Za ozadje, ki mora biti temno, si pripravi črno ali vsaj temno zagrinjalo. Premožnejši si bo nabavil cenen žamet. Oder naj bo dokaj dvignjen od tal, recimo od 20 do 45 cm visoko. Čim večja je soba ali dvorana, v kateri nastopaš, tem višji naj bo oder. Razsvetljen naj bo z močno žarnico ali svetilko tako, da bodo gledalci v temi, svetloba pa naj »napravljala« oder jasno vidljiv. Na odru naj ne bo drugega

kot mizica za pribor. Taka mizica ne sme biti velika. Črno naj bo pogrnjena in brez predala. Na njej so postavljeni predmeti, ki jih rabiš do prvega odmora. Vse drugo je na odru nepotrebno. Pa še eno moramo opomniti. Oder mora biti trden, ker med izvajanjem ni časa misliti na to, kam smeš in kam ne smeš stopiti, da se ti vse skupaj ne podre. Slabo postavljen oder ti jemlje zavest in ugled. Ni napak, ako imaš zvestega in molčečega pomagača. Oblečeš ga tako, da mu je videti, da ni mojster, temveč le tvoj učenec in pomočnik. Na tvoja povelja naj donaša in odnaša pribor, ki je potreben za prikaze.

Sam se praznično obleci za nastop. Mamica naj ti ušije iz črnega ali rdečega klota široko pelerino, ki jo pred izvajanjem odložiš, da jo odnese tvoj pomočnik. Ob prihodu na oder imaš lahko na glavi iz črnega ali rdečega papirja napravljen cilinder ali koničasto kapo. Ta kapa ne sme biti nizka, nasprotno, zelo visoka je lahko. Gledalci te ne smejo zamenjati s cirkuškim klovnom. Videti morajo v tebi čarovnika, mojstra magične umetnosti.

Ob nastopu se pokloni gledalcem in se dostojno predstavi. V malem predgovoru, ki mora teči bolj gladko kot očenaš, omeni vse, kar je treba vedeti gledalcem pred tvojo predstavo. Recimo takole:

»Slavna gospoda!

Čast mi je nastopiti pred slavno publiko s čudovitimi prikazi. Moja magična umetnost in znanost črne šole naj vas danes pozabavata in želim vam, da se ob izvajanju naučite vsega, kar se je meni posrečilo naučiti se od najslavnejših svetovnih mojstrov. Imenujem se Aladin Makaro in prihajam iz dežele čudovitosti, iz dežele črnih noči in gostih zvezd. Pokazal vam bom nekaj svojih čarovnij, ki pa v resnici niso nikake čarovnije, temveč le izvajanja strogih zakonov fizike, kemije, matematike in mehanike, epi-, dia- in daktiloskopije, telepatije, televizije in astrologije, špiritizma in okultizma.

Naučili so me tega slavni svetovni mojstri Evrope, širne Indije, Perzije, Afganistana, Beludžistana in dežele Ju-

trove. Tako je bil na primer moj učitelj slavni mojster Lord Lister iz Londona, Monsieur Chagrain iz Pariza, Václav Kopecký iz slovanske Prage, pa tudi svetovni mojstri Aferini, Fregoli Reta, La Kraba Mekka, Reta Falma, Eran Mahabarata in slavna Luiza Bella Fontanella.

Izvolite, slavna gospoda, paziti na vse moje kretnje in gibe, da ne porečete po nepotrebnem lega ali onega. Posebno pa pazite na moje roke. Kdor ima dober vid, se bo naučil vsega takoj izpod mojih rok, sicer pa ga vzamem v šolo, če bo zato sposoben.

Pričnimo torej! Gospoda, prosim za pozornost!«

Ko si tak ali podoben govor kar najgladkeje zdrdral gledalcem, pričneš izvajati prvo točko svojega sporeda. Ob pričetku najlažje prikaze, ki naj se stopnjujejo v vedno bolj smeje in nerazumljive, da z njimi dosežeš tudi stopnjevanje napetosti gledalcev. Med izvajanjem ves čas govori, zakaj, ako so ušesa gledalca prezačena, pozabijo oči gledati podrobnosti in ne znajo videti, kar ni zanje.

I. Č A R O B N I O B R O Č I

Pribor

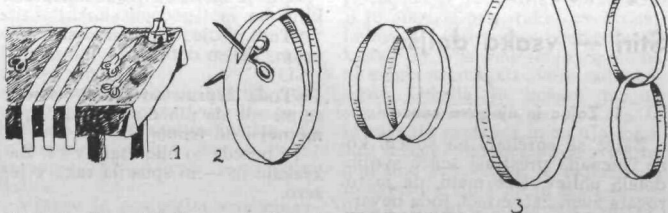
a) Iz ovojnega papirja, modrega ali svetlorjavega, kakršnega dobiš v vsaki trgovini, izreži tri 4 cm široke trakove, ki naj bodo ca. 1 m 80 cm dolgi (širina papirja). Položi jih pred nastopom čez mizico za pribor.

b) Lepilo (gumi arabicum ali tuba pelikanola, sindetikona ali lonček kuhanega škroba) naj bo na mizici.

c) Tri dobro brušene škarje.

Prikaz

Pozovi tri gledalke ali gledalce in daj vsakemu v levico trak iz papirja, ki si ga prej na hitro pred njegovimi očmi zlepil s pripravljenim lepilom v obroč. Obenem daj vsakemu v desnico škarje in mu zapovej, naj striže po sredi traku tako, da izstriže dva obroča. Vsi trije bodo hiteli s striženjem; medtem pa zabavaj gledalce z gostobesednostjo. Ko so razstrigli, naj

čakajo tvojih nadaljnjih povelj. Opozori gledalce, naj ti zdaj gledajo na roke in naj skrbno pazijo na tvoje kretnje. Ko so vsi trije s striženjem gotovi, naj mirno drže papir in škarje. Nato pohiti k njim in jim najprej odvzemi škarje. Nato vsakemu nalahno pihni v roke in mu odvzemi razstriženi obroč. Prvemu boš odvzel res dva obroča, kakor si prvotno omenil. Toda na veliko začudenje boš odvzel drugemu en sam obroč, ki pa bo še enkrat večji, kakor je bil prvotni. A na še večje začudenje bo oddal tretji dva obroča, ki bosta sklenjena tako, da bosta obvisela drug na drugem. Učinek bo velik in žel boš že ob pričetku svojega izvajanja navdušeno odobravanje.

Pokaži gledalcem vse tri izstrižke, nato pa naj jih pomočnik hitro odnese z odra.

Razlaga

Ko lepiš oba konca, preden jih izročiš v striženje, zalepi prvega povsem naravno. Drugega enkrat zavij (za 180°), preden ga zalepiš, in tretjega zavij dvakrat pred zlepitjem. Stori to tako hitro in neopaženo, da te pri zavijanju traku nihče ne opazi. Zato ne glej v trakove, ampak gledalcem v oči. Obračanje traku moraš čutiti v roki. Vsa umetnost obstoja v tem, kako si zlepil papirnate trakove. Seveda si moral poskušati dostikrat prej, preden si nastopil. Za vaje ne boš vzel ovojnega papirja, ki stane denar, ampak boš izrezal trakove iz prečitanih časopisov. Ne pozabi se gledalcem z globokim poklonom zahvaliti za odobravanje.

(Dalje prihodnjike)

ORAČ

Rjavi, Sivi, potegnite zdaj!
Odtajal zemljo z juga je smehljaj.
Na plugu čvrsto ravna žulj ročice —
haj, vrš! — že mi oznojeno je lice.

Globoko reži, lemež, i obrni
i njive grudi vlažne mi odgrni,
da vujne seme rodovito pađe,
da vujne padejo i strah i nade.

V Obrhu mlinar Ive, čuj, ropoče,
ki leto dan le naprej mleti hoče;
saj bom ti, Ive, dal, kar bo mi dalo
klasovje zlato, ki bo tod zaplalo.

Na moji skrbi je ves rod: je žena,
je čača, majka, deca nebogljena,
je prazna kašča, davki nezravnani —
vrš, Sivi, Rjavi! Dremaš? Brž se zgani!

Glej, v brazde lije znoj — za kapljo
kaplja —
tako se gazda z njivo v eno staplja,
a v cerkvi iz šenice hostija —
o, gladno dušo naj nahrani ta!

Da zajno zletim — za tem božjim čarom,
da bom še bolj presunjen s čudnim
žarom,
ki me pregreva — lemež, globlje reži
i čvrsto me i trajno z zemljo zveži!

Rjavi, Sivi, okrenite zdaj,
da se spustimo v prvih zvezd migljaj,
ki zovejo nas nizko, zmerom niže
v zavezni mir preljube rodne hiže...

E. L. Gangl